

Tabela do zgłaszania uwag w ramach konsultacji społecznych 14 projektowanych rezerwatów przyrody województwa podlaskiego

Lp.	Nazwa rezerwatu	Podmiot zgłaszający uwagi	Treść uwagi	Stanowisko RDOŚ (uwzględniona/ częściowo uwzględniona/ nieuwzględniona)	Uzasadnienie stanowiska RDOŚ
1.	Osada Wydmowa	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (20.06.2025 r.)	Termin dotyczący przedstawienia opinii w przedmiotowej sprawie był zdecydowanie za krótki, aby dokonać szczegółowych analiz pod kątem zasadności wzmocnienia ochrony przyrody na wskazanych obszarach.	nieuwzględniona	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. Z uwagi na charakter sprawy termin ten wydaje się być wystarczająco długi na potrzeby zapoznania się z dokumentacją udostępnioną na stronie internetowej RDOŚ w Białymstoku i możliwość wypowiedzenia się w przedmiotowym zakresie.
2.			Dla proponowanych obiektów nie przedstawiono wystarczających argumentów w postaci ekspertyz i opracowań przyrodniczych. Przedłożone przez RDOŚ w Białymstoku materiały obejmują tylko wybrane elementy środowiska przyrodniczego. W związku z tym brakuje szczegółowej i całościowej wiedzy uzasadniającej powołanie rezerwatów w proponowanej formie.	nieuwzględniona	RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego rezerwatu przyrody Osada Wydmowa). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska zwierząt. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.
3.			Duże wątpliwości budzi potrzeba obejmowania ochroną rezerwatową obszarów łągów jesionowo-olszowych, gdyż takie obszary w dobie niedoboru opadów w naszym regionie ulegają obecnie szybkim przekształceniom i mogą wymagać podejmowania czynnych działań ochronnych, mających na celu zachowanie trwałości lasu (zgodnie z ustawą o lasach). Wg prognoz mogą one stanowić obszary zagrożone rozpadem drzewostanów, co przy braku czynnych aktywnych działań, stanowi zagrożenie utraty wartości przyrodniczych. Dodatkowe wątpliwości budzi potrzeba obejmowania ochroną rezerwatową siedlisk grądowych, niejednokrotnie zniekształconych, wymagających podejmowania czynnych działań ochronnych, celem dostosowywania do istniejących warunków siedliskowych. Brak planów ochrony oraz zadań ochronnych dla większości istniejących obiektów rezerwatowych oraz ograniczone możliwości wydatkowania środków finansowych na działania	częściowo uwzględniona	Na obszarze planowanego rezerwatu przyrody Osada Wydmowa nie zidentyfikowano siedliska łągów jesionowo-olszowych. Jednocześnie należy wskazać, iż niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Ponadto w ciągu 5 lat od powołania rezerwatu przyrody Osada Wydmowa zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu.

		ochronne w rezerwatach przyrody potwierdza zasadność naszych wątpliwości.		
4.		Dodatkowe wątpliwości budzi obejmowanie ochroną rezerwatową istniejących stref ochrony. Uważamy, że ochrona strefowa jest skutecznym i sprawdzonym sposobem ochrony poszczególnych gatunków.	<i>niewuwzględniona</i>	Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. W obrębie planowanego rezerwatu przyrody Osada Wydmowa nie występują strefy ochrony ostoi.
5.		Analiza przygotowanych przez Państwa materiałów geometrycznych wykazała, że granice w obrębie gruntów zarządzanych przez jednostki PGL LP w większości opierają się o granice wydzieleń leśnych. W przypadku granic własności powinny obligatoryjnie wykorzystywać działki ewidencyjne z Ewidencji Gruntów i Budynków (EGiB) jako referencję. Nadleśnictwa mają obowiązek dostosowywać swoją ewidencję do stanu posiadania z EGiB, lecz w przypadku częstych w naszym terenie modernizacji gruntów, nie robią tego z dnia na dzień.	<i>częściowo uwzględniona</i>	Dokonano korekty granic rezerwatu poprzez dociągnięcie granic rezerwatu i otuliny do obowiązującego podziału powierzchniowego Nadleśnictwa.
6.		Największe wątpliwości budzi potrzeba wzmacniania ochrony przyrody jedynie na gruntach będących w zarządzie PGL LP. Świadczy to o naszym prawidłowym zarządzaniu gruntami PGL LP w trosce o właściwą ochronę wartości przyrodniczych na naszym terenie. Nie widząc zagrożeń z tytułu prowadzenia zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, wskazujemy na potrzebę wzmacniania ochrony na gruntach będących w innym zarządzie (np. Wód Polskich) lub stanowiących inną własność, gdzie identyfikuje się najwięcej zagrożeń antropogenicznych. Należy podkreślić, że wody, nie będące w naszym zarządzie, stanowią najcenniejszy komponent przyrodniczy terenów wskazanych przez Państwa do wzmocnienia ochrony przyrody.	<i>niewuwzględniona</i>	Rezerwat przyrody Osada Wydmowa stanowi w całości grunty Skarbu Państwa znajdujące się w całości w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Knyszyn. Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Na etapie poprzedzającym konsultacje społeczne Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku nie dysponował zgodą właścicieli nieruchomości prywatnych na ustanowienie na ich nieruchomościach rezerwatu wyrażoną w formie aktu notarialnego, co jest koniecznym, obok możliwości wywłaszczenia, warunkiem do objęcia danego terenu ograniczeniami w postaci ustanowienia rezerwatu. Brak na obszarze rezerwatu wód płynących.
7.		Nadleśnictwo uznaje za celowe ustanowienie rezerwatu przyrody we wskazanej lokalizacji.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ

			Nadleśnictwo potwierdza zgodność treści uzasadnienia merytorycznego ze stanem na gruncie.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
8			Obecny status ochronny terenu proponowanego rezerwatu to głównie obszary podlegające wyłączeniom i ograniczeniom z prowadzenia gospodarki leśnej z rekomendacji ONoL, natomiast nie były one przedmiotem wytycznych MKiŚ. W związku z powyższym wzmocnienie ochrony na wskazanym terenie nie będzie miało istotnego wpływu na gospodarkę leśną, a jednocześnie ujednoznacznia status prawny wzmiankowanego terenu, szczególnie z uwagi na narzędzia prawne pozwalające na przeciwdziałanie niszczeniu stanowiska archeologicznego przez osoby postronne.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
9			W zakresie poprawności i zasadności przebiegu granic proponowanego rezerwatu nadleśnictwo wnosi o jego korektę zgodnie z propozycją w formie .shp, Proponowana korekta przebiegu granic wynika z konieczności dostosowania przebiegu granic do powszechnej ewidencji gruntów.	<i>uwzględniona</i>	Dokonano korekty granic do aktualnych adresów leśnych oddziałów i wydzieleni leśnych w obowiązującym PUL Nadleśnictwa Knyszyn.
10			W celu zachowania sformułowanego celu ochrony przyrody nie zachodzi konieczność obejmowania ochroną gruntów nie będących w zarządzie PGL. Jednak z uwagi na dwie linie energetyczne przebiegające przez środek planowanego rezerwatu, wydaje się uzasadnione uwzględnienie ich w planach dotyczących rezerwatu. Podczas patrolowania trasy przebiegu i konserwacji wspomnianych obiektów infrastruktury energetycznej przez odpowiednie służby, przedmiot ochrony, czyli zarówno wydmy jak i stanowisko archeologiczne może być uszkodzane.	<i>niewzględniona</i>	Kwestia udostępnienia linii energetycznych przebiegających przez teren projektowanego rezerwatu nie jest przedmiotem obecnych konsultacji społecznych. W przyszłości tut. Organ w ramach opracowywanych dokumentów tj. zadań ochronnych dokona uregulowania przedmiotowej kwestii. Do tego czasu właściciel sieci może zwrócić się do RDOŚ w Białymstoku o wydanie decyzji zezwalającej na wykonanie niezbędnych prac pod linią.
11	Osada Wydmowa	Osoba fizyczna (28.06.2025 r.)	Nie twżeniu nowych rezerwatów		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
12	Osada Wydmowa	Osoba fizyczna (30.06.2025 r.)	Uważam że, nie chodzi tu o ochronę przyrody, lecz raczej o ograniczanie produkcji głównie rolnej i leśnej, znam rzeszę profesjonalnych przedsiębiorców rolnych jak i leśnych którzy obawiają się działań ministerstwa		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ

			klimatu. Stawiam stanowczy sprzeciw takim działaniom, dodatkowo nadmienię, że moi koledzy z branży rolnej też włączają się i będą oponentami tego typu działań, które są nielogiczne, bo w terenie gdzie 80 procent społeczeństwa żyje z rolnictwa i leśnictwa czyli chodzi głównie o Województwo podlaskie będą zamykane podstawowe gałęzie gospodarki i tworzona niby turystyka czyli skansen bo inaczej tego nie da się nazwać.		
13	Osada Wydmowa	Osoba fizyczna (01.07.2025 r.)	Jestem przeciw tworzeniu nowych rezerwatów z uwagi na ograniczenie możliwości polowania. Spowoduje to zwiększenie szkód rolniczych oraz likwidację obwodów łowieckich łowieckich łowieckich	nieuwzględniona	Uwaga o charakterze ogólnym. Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
14	Osada Wydmowa	Osoba fizyczna (01.07.2025 r.)	Uważam, że jest to działanie szkodliwe zarówno dla gospodarki prowadzonej przez człowieka, jak i dla samego dobrostanu zwierząt dziko żyjących. Tworzenie nowych rezerwatów będzie bowiem wpływać negatywnie na postrzeganie zwierząt dzikich, szczególnie przez społeczności wiejskie. Warto też odnotować coraz częstsze głosy środowisk naukowych mówiące o większej potrzebie ochrony czynnej w miejsce ochrony biernej.	nieuwzględniona	Uwaga o charakterze ogólnym. Nie wskazano w jaki sposób tworzenie rezerwatów przyrody ma wpływać negatywnie na gospodarkę prowadzoną przez człowieka i dobrostan zwierząt. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu.
15	Osada Wydmowa	Osoba fizyczna (01.07.2025 r.)	Obawiamy się powołanie nowych rezerwatów spowoduje presję zwierzyny na wyrządzanie szkód wyprawach rolników	nieuwzględniona	Uwaga o charakterze ogólnym. Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody.
16	Osada Wydmowa	Osoba fizyczna (02.07.2025 r.)	W związku z prowadzoną konsultacją na temat tworzenia nowych lub powiększenia już istniejących rezerwatów przyrody chciałbym wyrazić swoją obawę o prowadzenie gospodarki łowieckiej.	nieuwzględniona	Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
17	Osada Wydmowa	Nadleśnictwo Knyszyn	1.Nadleśnictwo uznaje za celowe ustanowienie rezerwatu przyrody we wskazanej lokalizacji. 2.Nadleśnictwo potwierdza zgodność treści uzasadnienia merytorycznego ze stanem na gruncie. 3.Obecny status ochronny terenu proponowanego rezerwatu to głównie obszary podlegające		W przedmiotowej tabeli odniesiono się do tożsamyh uwag wskazanych przy piśmie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku z dnia 20 czerwca 2025 r.

			<p>wyłączeniom i ograniczeniom z prowadzenia gospodarki leśnej z rekomendacji ONoL, natomiast nie były one przedmiotem wytycznych MKiŚ. W związku z powyższym wzmocnienie ochrony na wskazanym terenie nie będzie miało istotnego wpływu na gospodarkę leśną, a jednocześnie ujednoznaczní status prawny wzmiankowanego terenu, szczególnie z uwagi na narzędzia prawne pozwalające na przeciwdziałanie niszczeniu stanowiska archeologicznego przez osoby postronne.</p> <p>4. W zakresie poprawności i zasadności przebiegu granic proponowanego rezerwatu nadleśnictwo wnosi o jego korektę zgodnie z propozycją w formie .shp, przesłaną w załączeniu. Proponowana korekta przebiegu granic wynika z konieczności dostosowania przebiegu granic do powszechnej ewidencji gruntów.</p> <p>5. W celu zachowania sformułowanego celu ochrony przyrody nie zachodzi konieczność obejmowania ochroną gruntów nie będących w zarządzie PGL. Jednak z uwagi na dwie linie energetyczne przebiegające przez środek planowanego rezerwatu, wydaje się uzasadnione uwzględnienie ich w planach dotyczących rezerwatu. Podczas patrolowania trasy przebiegu i konserwacji wspomnianych obiektów infrastruktury energetycznej przez odpowiednie służby, przedmiot ochrony czyli zarówno wydmy jak i stanowisko archeologiczne może być uszkodzane.</p> <p>6. Czas przeznaczony przez RDOŚ na odniesienie się jest zdecydowanie za krótki, żeby dokonać szczegółowych i rzetelnych analiz pod kątem zasadności utworzenia rezerwatu. Należy również zwrócić uwagę, że dla proponowanego obiektu nie przedstawiono wystarczających argumentów w postaci ekspertyz i opracowań przyrodniczych. Przedłożone przez RDOŚ materiały są wybiórcze i obejmują tylko wybrane elementy środowiska przyrodniczego brakuje szczegółowej i całościowej wiedzy uzasadniającej powołanie rezerwatu w proponowanej formie.</p>		
--	--	--	---	--	--

18.	Osada Wydmowa	Lasonauci (04.07.2025 r.)	Powołanie rezerwatu jest celowe, zgodnie z zapisami w stosownych dokumentach (m.in. zakazy wymienione w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
	Osada Wydmowa	Osoby fizyczne (04.07.2025 r.)	Obszar planowanego rezerwatu jest regularnie rozjeżdżany przez pojazdy, w tym quady i auta terenowe. Aktualnie zabezpieczenia -od południa i zachodu, w formie płytkich rowów, nie stanowią przeszkody dla aut terenowych. Należy zastosować bardziej skuteczne zabezpieczenia.	<i>nieuwzględniona</i>	Kwestie regulujące możliwość poruszania się aut czy też zakazy obowiązujące na terenie rezerwatu nie są przedmiotem powyższych konsultacji. Te kwestie zostaną uregulowane w przyszłości w opracowanych zadaniach ochronnych rezerwatu.
20.	Osada Wydmowa	Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	OTOP w pełni popiera powołanie aktualnie procedowanych 11 nowych rezerwatów przyrody i powiększanych 3 istniejących w województwie podlaskim. Obiekty te jako miejsca o wysokich walorach przyrodniczych uzupełnią sieć istniejących obszarów chronionych zapewniając im trwałą i formalną ochronę. W szczególności wartościowe jest obejmowanie ochroną naturalnych cieków wodnych i jezior wraz z przylegającymi do nich siedliskami podmokłymi oraz lasów o wysokim stopniu naturalności i stanowiących cenne siedliska i siedliska cennych gatunków. Objęcie ich ochroną jako rezerwatów przyrody stanowić będzie wartościowy krok w kierunku osiągnięcia celów stawianych w unijnej Strategii na rzecz Bioróżnorodności.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
21.			W przypadku, gdy nie koliduje to z potrzebami ochrony gatunków wrażliwych, wnioskujemy o rozważenie udostępnienia obszarów powoływanych rezerwatów dla lokalnych społeczności na cele niekomercyjne.	<i>uwzględniona</i>	W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, jeżeli nie wpłynie to negatywnie na cel ochrony rezerwatu. RDOŚ w Białymstoku dokona szczegółowej analizy w powyższym zakresie.
22.			Cenne jest wyznaczenie wokół projektowanych rezerwatów otulin. Ze względów praktycznych warto rozważyć - zamiast buforu - objęcie otuliną całych wydzieleń leśnych zachodzących na pas buforu.	<i>nieuwzględniona</i>	Otulinę stanowi całe wydzielenie leśne w celu dokładnego wyznaczenia granicy w terenie i możliwości prowadzenia ewentualnych prac z zakresu gospodarki leśnej.
23.	Osada Wydmowa	Podlaska Izba Rolnicza	Wprowadzenie rezerwatów wiąże się z restrykcyjnymi ograniczeniami w użytkowaniu gruntów. Nawet jeśli projektowane rezerваты w większości obejmują tereny leśne i torfowiskowe, ich ustanowienie może oddziaływać pośrednio na funkcjonowanie	<i>nieuwzględniona</i>	Rezerwat przyrody wraz z otuliną obejmuje obszar gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Nadleśnictwa Czarna Białostocka. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu

		gospodarstw, m.in. poprzez ograniczenia w dostępie do infrastruktury, wody oraz wpływ na sąsiadujące grunty. Taka ingerencja może prowadzić do spadku dochodów rolników i zagrożenia stabilności lokalnych gospodarstw.		przyrody bez ich zgody. Ponadto w ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego.
24.		Tworzenie rezerwatów znacząco ograniczy możliwość prowadzenia gospodarki łowieckiej. Skutkiem tego będzie wzrost liczby szkód w uprawach, szczególnie ze strony dzików, jeleni i łosi. Pomimo tego, że koła łowieckie są zobowiązane do wypłaty odszkodowań, to skala możliwych szkód może przekroczyć ich możliwości finansowe i organizacyjne. Dla wielu rolników oznacza to realną utratę części lub całości plonów, co wpływa bezpośrednio na ich dochody i bezpieczeństwo ekonomiczne.	<i>nieuwzględniona</i>	Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody.
25.		Wprawdzie formalne konsultacje społeczne są prowadzone, nie zapewniają one rzeczywistego wpływu lokalnych społeczności na decyzje administracyjne. Granice niektórych planowanych rezerwatów wyznaczone zostały bez uwzględnienia kontekstu społeczno-gospodarczego oraz interesów mieszkańców, co budzi uzasadnione obawy o marginalizację głosu rolników.	<i>nieuwzględniona</i>	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. W tym czasie, każdy zainteresowany miał prawo zapoznać się z planowanymi do utworzenia rezerwatami przyrody i wnieść swoje uwagi.
26.		Wyłączenie kolejnych terenów spod użytkowania gospodarczego oraz ograniczenia wynikające z ochrony rezerwatowej mogą prowadzić do blokowania inwestycji lokalnych zarówno drogowych, jak i usługowych — szczególnie na terenach wiejskich. To realne zagrożenie dla rozwoju społeczności lokalnych i poprawy warunków życia mieszkańców.		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ
27.		Projekty nie zakładają rozważenia innych, bardziej elastycznych form ochrony, takich jak sieć Natura 2000, programy rolno-środowiskowe czy lokalne inicjatywy ochrony przyrody. Takie rozwiązania umożliwiłyby współistnienie działań ochronnych z działalnością rolniczą, bez konieczności nakładania tak dotkliwych ograniczeń.	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Teren, na którym planuje się utworzenie rezerwatu przyrody Osada Wydmowa położony jest w obszarze Natura 2000 Dolina Biebrzy. Brak alternatywnych rozwiązań dla planowanego utworzenia rezerwatu przyrody, gdyż jest to zgodne z ustawą o ochronie przyrody.

28.			W imieniu rolników i delegatów Podlaskiej Izby Rolniczej apelujemy o wstrzymanie prac nad tworzeniem i powiększaniem rezerwatów, które w obecnym kształcie mogą negatywnie wpłynąć na sytuację rolników i rozwój regionu. Wnioskujemy o przeprowadzenie rzetelnej analizy skutków społeczno-ekonomicznych, uwzględniającej realny wpływ projektów na rolnictwo, gospodarkę łowiecką i lokalny rozwój oraz zagwarantowanie realnego udziału rolników i mieszkańców wsi w procesie decyzyjnym, nie tylko w formie formalnych konsultacji, ale poprzez wspólne opracowanie rozwiązań zrównoważonych.	<i>nieuwzględniona</i>	Konsultacje społeczne w sprawie utworzenia 11 nowych oraz powiększenia 3 istniejących rezerwatów przyrody trwały 21 dni. W tym czasie, każdy zainteresowany miał prawo zapoznać się z planowanymi do utworzenia rezerwatami przyrody i wnieść swoje uwagi.
29.			Ponadto wnioskujemy o rozważenie alternatywnych form ochrony przyrody, które nie wyłączają wielkopowierzchniowych terenów z użytkowania, lecz umożliwiają zachowanie równowagi między ochroną środowiska a prowadzeniem gospodarki rolnej. Uzupełnienie analizy o ocenę szkód łowieckich i możliwości kompensacyjnych oraz wdrożenie realnych rekompensat za szkody łowieckie oraz wsparcie łowiectwa zaradczego	<i>nieuwzględniona</i>	Planowany rezerwat stanowi w całości grunty Skarbu Państwa znajdujące się w całości w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Knyszyn. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Ponadto prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody.
30.	Osada Wydmowa	PTTK w Warszawie	włączenie w granice rezerwatów terenów prywatnych łąk, pastwisk i nieużytków, w tym mokradł, które położone są jako enklawy śródlądowe, i spełniają ważne funkcje przyrodnicze. W przeciwnym wypadku będą to enklawy włączone do obwodów łowieckich i ustawione na nich ambony myśliwskie, zamiast wież widokowych dla obserwacji przyrodniczych; włączenie w granice rezerwatów gruntów innej własności, a do czasu uzyskania zgody lub wykupienia na rzecz Skarbu Państwa wyznaczenia ich jako otuliny rezerwatów.	<i>nieuwzględniona</i>	Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Utworzenie rezerwatu nie ograniczy sposobu korzystania z nieruchomości będących własnością osób fizycznych. W przypadku uzyskania zgody osób fizycznych na objęcie ich działek ochroną rezerwatową, RDOŚ w Białymstoku poczyni kroki celem powiększenia rezerwatu. Na tym etapie jest to niemożliwe.
31.	Osada Wydmowa	Towarzystwo Biebrzańskie	Towarzystwo Biebrzańskie wyraża poparcie dla utworzenia rezerwatu przyrody w proponowanym zakresie, mającym na celu ochronę wydmy śródlądowej z murawami napiaskowymi (2330) z jej walorem krajobrazowym, historycznym i archeologicznym. Utrzymanie siedliska przyrodniczego w dobrym stanie najprawdopodobniej będzie wymagało działań ochrony czynnej. Istotne jest też zminimalizowanie (lub przynajmniej skanalizowanie) obecności ludzkiej na tym		Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ

			obszarze - również w kontekście presji zabudowy gruntów bezpośrednio przylegających do planowanego rezerwatu."		
32.	Osada Wydmowa	osoby fizyczne (03.07.2025 r.); osoby fizyczne (04.07.2025 r.); Zakład Usług Leśnych Acer Jarosław Harmuszkiewicz	<p>1. Brak wystarczających ekspertyz i analiz przyrodniczych W dokumentach dotyczących projektu rezerwatu Osada Wydmowa brakuje szczegółowych ekspertyz i map stanowiskowych potwierdzających unikalność i trwałość wskazanych wartości przyrodniczych. Wymienione siedliska i gatunki ptaków występują powszechnie także poza projektowanym obszarem, a brak danych o wielkości populacji i kondycji siedlisk uniemożliwia ocenę, czy powołanie rezerwatu jest uzasadnione.</p> <p>2. Brak wglądu do planu ochrony rezerwatu W projekcie zarządzenia nie przedstawiono planu ochrony, który jest potrzebny, aby ocenić sens tworzenia rezerwatu i sprawdzić, czy zaproponowane metody ochrony faktycznie odpowiadają potrzebom siedlisk i gatunków, które tam występują. Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. plan ochrony może powstać w terminie 5 lat od utworzenia rezerwatu, co oznacza, że przez wiele lat rezerwat będzie funkcjonować bez konkretnych działań ochronnych, a cała ochrona będzie ograniczać się jedynie do wprowadzonych zakazów. To może wcale nie służyć przyrodzie, a wręcz prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk i gatunków. Bez planu ochrony trudno rzetelnie ocenić, czy utworzenie rezerwatu w zaproponowanym kształcie ma sens i będzie skuteczne.</p> <p>3. Natura 2000 Obszar projektowanego rezerwatu znajduje się już w granicach obszaru Natura 2000, co oznacza, że podlega</p>	niewuwzględniona	<p>1. RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego rezerwatu przyrody Osada Wydmowa). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska roślin, zwierząt i porostów. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.</p> <p>2. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Ponadto w ciągu 5 lat od powołania rezerwatu przyrody Osada Wydmowa zostanie opracowany Plan ochrony dla tego rezerwatu.</p> <p>3. Zapisy Planów Zadań Ochronnych odnoszą się do siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotami ochrony danego obszaru Natura 2000. W granicach planowanego rezerwatu przyrody oprócz płatów siedlisk i gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy znajdują się również drzewostany i siedliska inne niż "naturowe", co do których zapisy PZO nie obowiązują. W celu utrzymania ogólnej bioróżnorodności należy zachować ciągłość przestrzenną drzewostanów. Ponadto, w celu zabezpieczenia naturalnych procesów, obszar powinien być wyłączony z gospodarki leśnej, a ochrona rezerwatowa jest w tym celu odpowiednim narzędziem.</p> <p>4. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Uwzględni on również konieczność ochrony grądów i będzie spójny z zapisami PZO.</p>

skutecznej ochronie wynikającej z przepisów krajowych i unijnych. Ochrona w ramach Natura 2000 jest wystarczająca do zachowania siedlisk i gatunków występujących na tym terenie, dlatego dodatkowe powołanie rezerwatu nie jest potrzebne i nie wniesie realnej wartości przyrodniczej. Dokumentacja projektowa nie wskazuje, co dodatkowego miałby wniesić rezerwat w stosunku do istniejącej ochrony w ramach Natura 2000 ani jak utworzenie rezerwatu przyczyni się do poprawy stanu siedlisk i gatunków.

4. Niezasadność biernej ochrony grądów
Jako cel ochrony rezerwatu wskazano zbiorowiska grądowe (9170), które w dobie niedoboru opadów i pogarszających się warunków wodnych ulegają szybkim przekształceniom. Wymagają one czynnych działań ochronnych (np. regulacji stosunków wodnych, zabiegów pielęgnacyjnych), a nie biernej ochrony rezerwatowej, która może przyspieszyć degradację siedlisk zamiast je chronić.

4. Brak odniesień do ochrony przeciwpożarowej
Projekt rezerwatu nie zawiera zapisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej ani kwestii utrzymania dróg pożarowych, co budzi istotne wątpliwości w kontekście rosnącego zagrożenia pożarami lasów w regionie. W ostatnich latach obserwuje się coraz większą liczbę pożarów w lasach, co wymaga bieżącego dostępu do terenu i możliwości szybkiego reagowania służb leśnych, czego ochrona bierna rezerwatu nie zapewnia.

5. Brak uzasadnienia otuliny
Dokumentacja nie zawiera uzasadnienia dla wyznaczenia otuliny w zaproponowanym kształcie i powierzchni, ani opisu jej roli w ochronie rezerwatu. W związku z tym nie ma możliwości oceny zasadności ustanowienia otuliny w takiej formie.

6. Certyfikacja
Teren Nadleśnictwa Augustów, na którym planuje się rezerwat, jest objęty certyfikatami FSC i PEFC, które zapewniają ochronę bioróżnorodności i zrównoważoną gospodarkę leśną. Nie wskazano, co rezerwat wniesie ponad ochronę już realizowaną w ramach tych

4. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Uwzględni on również konieczność ochrony przeciwpożarowej wskazanego obszaru.

5. W celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka wyznaczono otulinę. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu i jego otuliny dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.

6. Rezerwat przyrody stanowi jedną z najwyższych form ochrony przyrody w Polskim prawie. Obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. W art. 15 ustawy o ochronie przyrody wskazano zakazy, które obowiązują w rezerwach przyrody, za których złamanie grozi kara aresztu lub grzywny. Stosowanie się do zakazów ujętych w art. 15 uop stanowi najwyższą formę ochrony bioróżnorodności.

7. Tworzenie rezerwatu przyrody w żaden sposób nie ogranicza możliwości eliminowania gatunków obcych. Działania takie mogą być ujęte w planie ochrony lub zadaniach ochronnych rezerwatu. Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy o gatunkach obcych, organem właściwym do podjęcia działań zaradczych w stosunku do IGO na obszarze rezerwatu przyrody, z wyłączeniem lasów stanowiących rezerwat przyrody - jest właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska. Nie stwierdza się, aby funkcjonowanie rezerwatów przyrody negatywnie wpływało na sposoby eliminacji gatunków IGO.

8. Prowadzenie gospodarki łowieckiej powinno być zmodyfikowane z uwagi na utworzenie nowej formy ochrony przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 4 ustawy o ochronie przyrody, na terenie rezerwatu przyrody zabrania się polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody. Podczas opracowywania zadań ochronnych dla przedmiotowego rezerwatu przyrody dokonana zostanie również analiza powyższego zagadnienia.

			<p>systemów.</p> <p>7. Ograniczenie zwalczania IGO Utworzenie rezerwatu zmniejszy powierzchnię, na której można prowadzić polowania, co ograniczy skuteczne zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych (IGO), takich jak jenot czy szop prac. Mimo że ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych nakłada obowiązek zwalczania inwazyjnych gatunków obcych na terenie całego kraju, w tym również na obszarach chronionych, w celu ochrony rodzimej przyrody i ograniczania szkód gospodarczych, to zgodnie z ustawą o ochronie przyrody odstrzał w rezerwatach wymaga odrębnych zgód, co utrudnia szybkie działania i może sprzyjać wzrostowi populacji IGO, zagrażających rodzimej faunie.</p> <p>8. Ryzyko wzrostu szkód w rolnictwie Utworzenie rezerwatu zmniejszy powierzchnię obszarów dostępnych do polowań, ograniczając możliwość regulacji liczebności zwierzyny łownej. Może to prowadzić do wzrostu szkód w uprawach w sąsiedztwie rezerwatu, a odszkodowania często nie pokrywają realnych strat rolników. Ilość szkód może przerosnąć możliwości finansowe kół łowieckich, i ostatecznie to rolnik może pozostać sam ze zniszczonymi plonami.</p>		
33.	Osada Wydmowa	osoba fizyczna (04.07.2025 r.)	<p>Popieramy projekty, prosimy o udostępnienie rezerwatów do pieszych wędrówek w miarę zadań ochronnych tam gdzie jest to możliwe, np istniejącymi już wydeptanymi ścieżkami</p>	<i>nieuwzględniona</i>	<p>W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, jeżeli nie wpłynie to negatywnie na cel ochrony rezerwatu. RDOŚ w Białymstoku dokona szczegółowej analizy w powyższym zakresie.</p>

34.	Osada Wydmowa	osoba fizyczna (04.07.2025 r.)	<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla procesów, jakie stworzyły obecny, wartościowy charakter tych obszarów. Obszary te uzyskały swój charakter również w wyniku pielęgnacji realizowanej m.in. w ramach działań gospodarczych, które obejmowały też pozyskanie drewna. Powołanie rezerwatów (wraz z otulinami) utrudni lub wręcz uniemożliwi prowadzenie tych prac, przez co procesy nadające obecny, wyjątkowy kształt tego obszaru ustaną. To ogromne zagrożenie, jakiego należy uniknąć. Należy przypomnieć, że prace realizowane na tych obszarach podlegają kontroli zgodnie z Ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach i innymi aktami prawnymi, a tworzenie nowego reżimu kontroli administracyjnej jest tu po prostu nieuzasadnione. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>	<i>nieuwzględniona</i>	Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu.
35.			<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dobrobytu lokalnej społeczności. Obszary planowanych rezerwatów (nowych lub powiększanych, wraz z otulinami) stanowią ważne miejsce aktywności gospodarczej, w tym pozyskania drewna. Stanowi ono ważny surowiec dla lokalnej gospodarki, a uszczuplenie tego zasobu doprowadziłoby do osłabienia lub zapaści nie tylko firm pozyskujących drewno, ale i całego otoczenia biznesowego (przetwórstwo drewna, wytwarzanie wyrobów drewnianych oraz sektor firm usługowych obsługujących przemysł i pracowników). Zjawiska te grożą osłabieniem kapitału społecznego np. poprzez migrację zarobkową lub zmniejszenie aktywności gospodarczej. Należy przywołać, że wyłączenie pozyskania drewna przynosi ogromne koszty dla społeczeństwa Polski i gospodarki zarówno w skali makro jak i lokalnej. Szacuje się, że średni przyrost drewna w Polsce to 7,5 m³/ ha, rocznie (grubizna netto, czyli pozyskanie), a średnia cena za 2024 r. to 277 zł/m³. Co prawda może się wydawać, że dla lokalnej gospodarki wyłączenie jednego ha lasów to utrata „tylko” ok. 2077 zł/ha, rocznie (7,5 m³/ ha / rok x 277 zł/m³= 2077 zł/ha / rok), ale ponieważ nawet 95%</p>	<i>nieuwzględniona</i>	Uwaga o charakterze ogólnym. Nie wskazano w jaki sposób tworzenie rezerwatów przyrody ma wpływać negatywnie na dobrobyt lokalnej społeczności. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Na obszarze tym od wielu lat nie jest prowadzona gospodarka leśna, albo jest w bardzo nieznacznym stopniu.

		<p>drewna jest przerabiane w Polsce na gotowe produkty, to dla gospodarki całej Polski jest to utrata znacznie wyższa. Przyjmuje się, że wartość drewna przy przetwarzaniu na gotowe produkty rośnie średnio 6-krotnie (a potem te produkty dystrybutorzy sprzedają na całym świecie za kwotę jeszcze nawet 2 razy wyższą). Zatem można przyjąć, że wyłączenie pozyskania drewna na tylko 1 ha może generować straty przekraczające 12,5 tys zł, rocznie. Wystawienie lokalnych społeczności na tak duże ryzyko nie jest uzasadnione. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>		
36.		<p>Stworzenie lub powiększenie rezerwatów może utrudnić lub uniemożliwić odbudowę potencjału lokalnej społeczności. Choć przedmiotowe obszary mogłyby pomóc generować dodatkowe korzyści (np. z rozwoju turystyki), to trudno oczekiwać, że zrównoważą one korzyści utracone w wyniku osłabienia aktualnej aktywności gospodarczej. Choć w skali Polski turystyka generuje istotne przychody, to jednak bardzo niewiele obszarów osiąga na tyle wysokie przychody z turystyki, by móc z powodzeniem podporządkowywać lokalny ustrój turystyce. Jest to możliwe wtedy i tylko wtedy, gdy zbiegnie się wiele czynników (geograficznych, historycznych, gospodarczych itd.), ale znając przedmiotowe obszary oceniam, że na taki zbieg liczyć tu <u>nie można</u>, więc odpowiednio duży <u>rozwój turystyki tu nie nastąpi</u>. Co więcej, należy przypomnieć, że istotą rezerwatu jest zabezpieczenie przyrody przed negatywnym oddziaływaniem przez człowieka. Turystyka zawsze taki wpływ generuje (już choćby przez hałas czy płoszenie zwierzyny przez turystów chcących się dostać do miejsc cennych przyrodniczo) i pozostanie kwestią czasu nadejście chwili, w której trzeba ograniczyć ruch turystyczny w trosce o walory przyrodnicze obszaru. To nadwątliliby już i tak prawdopodobnie wątłe korzyści dla przedmiotowych obszarów. Dlatego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>	nieuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. W ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego. Zgodnie z ustawą o dochodach samorządu terytorialnego przewiduje się subwencje ekologiczne (dopłaty, które trafią do samorządów) z tytułu powierzchni obszarów chronionych. Nowe rezerwaty przyrody zwiększą atrakcyjność turystyczną regionu, co powinno wiązać się ze zwiększonymi dochodami z tytułu turystyki. Rezerwaty stanowią miejsca w których doświadczamy usług ekosystemowych, również rekreacji i relaksacji, co przekłada się na redukcję stresu a tym samym ułatwia życie mieszkańcom regionu.</p>

37.		<p>Powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zbędną nadgorliwość. Choć przyroda Polski zasługuje na ochronę, to nie jest to jednoznaczne z koniecznością obejmowania nowych obszarów formami ochrony przyrody. Już teraz prawie 40% powierzchni Polski znajduje się pod różnymi formami ochrony przyrody, co stawia Polskę na 3 miejscu pośród krajów UE (a) (wykaz źródeł poniżej). Należy tu też podkreślić, że społeczeństwo potrzebuje nie tylko kontaktu z przyrodą, ale potrzebuje też silnej, racjonalnej gospodarki. Choć potoczna narracja nierzadko sugeruje, że gospodarka zagraża przyrodzie, to rzeczywisty obraz jest znacząco odmienny: <u>racjonalna gospodarka od lat pomaga chronić przyrodę.</u> Przykładami tego są choćby: (1) wzrost lesistości Polski – obecnie prawie 30% powierzchni pokrywają lasy, choć jeszcze w latach 40 XX w. było to zaledwie ok. 20% (b) Ogromny wzrost powierzchni dokonał się w lasach o funkcji gospodarczej, co równolegle stworzyło fenomenalne warunki dla prowadzenia ochrony przyrody w Polsce; (2) wzrost liczebności populacji gatunków, jakie w przeszłości uznawano za rzadkie lub zagrożone wyginięciem – np. bóbr europejski (<i>Castor fiber</i>) (c), dzik (<i>Sus scrofa</i>) (d), niedźwiedź brunatny (<i>Ursus arctos</i>) (e), wilk szary (<i>Canis lupus</i>) (f) i wiele innych. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>	nieuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Przewiduje się również działania z zakresu ochrony czynnej.</p>
38.		<p>Powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla ciągłości zjawisk ekologicznych. Należy podkreślić, że ochronie podlega przyroda jako całość, a nie tylko arbitralnie wybrane stadia rozwoju ekosystemów. Choć w potocznej narracji nierzadko pojawiają się twierdzenia jak to, że <i>szczególnie cenne są starolasy (g)</i> (czyt. inne siedliska są mniej cenne), to jest to twierdzenie niezgodne z istotą ochrony przyrody. Cenne dla przyrody są rozmaite stadia rozwoju ekosystemów (np. młódź powstający na miejscu rębni przyciąga cenne gatunki, jakie nie radzą sobie w starszych lasach). W wielu miejscach to również dzięki działaniom gospodarczym dochodzi do korzystnych</p>	nieuwzględniona	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Rezerваты przyrody odgrywają kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Chronią one unikalne ekosystemy, które są siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, często zagrożonych wyginięciem. Dzięki rezerwatom przyrody możliwe jest zachowanie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak cykl życia, migracje czy interakcje między organizmami.</p>

			<p>przemian w ekosystemach, co owocuje różnorodną mozaiką nisz ekologicznych, z jakich mogą korzystać liczne gatunki, w tym gatunki chronione. Jednak tworzenie rezerwatów może zagrażać ciągłości działań gospodarczych, a przez to może godzić w trwałość form przyrody jakie znamy dziś. Jednym z przykładów zaburzania ciągłości zjawisk ekologicznych są zmiany liczebności populacji ptaków w Polsce. Dane wskazują, że liczebność ptaków leśnych rośnie, a terenów krajobrazu rolniczego i terenów podmokłych maleje (h). Tym bardziej pokazuje to, że prowadzona dotychczas gospodarka leśna sprzyja wielu gatunkom ptaków (ptaków leśnych, w szczególności). Przerwywanie ciągłości gospodarki leśnej poprzez powoływanie lub powiększenie rezerwatów stanowi zagrożenie dla wielu gatunków, w tym ptaków leśnych i innych. Wobec powyższego sprzeciwiam się utworzeniu lub powiększeniu tych rezerwatów.</p>		
39.			<p>W podsumowaniu powyższych uwagi pragnę podkreślić, że nadmiar ochrony również stanowi zagrożenie. Nadmierny nacisk na obejmowanie obszarów formami ochrony może zagrażać racjonalnej gospodarce, a przez to może zagrażać społeczeństwu (i to na wiele rozmaitych sposobów np. poprzez obniżenie tzw. kapitału społecznego) oraz przyrodzie. Innymi słowy, <u>powoływanie lub powiększanie rezerwatów może być wprost niezgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju</u>. I również dlatego się temu sprzeciwiam.</p>	<i>niewuwzględniona</i>	<p>Uwaga o charakterze ogólnym. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie dojrzałego drzewostanu dębu szypułkowego wraz z procesami ekologicznymi, jakie zachodzą w tego typu zbiorowiskach leśnych. Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu. Zatem jest działaniem celowym i opartym na rzetelnej analizie zgromadzonej dokumentacji przyrodniczej oraz wiedzy eksperckiej.</p>
40.	Osada Wydmowa	Procam Polska	<p>Dzień dobry wiem że trwają konsultacje społeczne w sprawie tworzenia nowych rezerwatów w województwie Podlaskim i na terenie całej Polski, dlatego ośmielę się napisać kilka zdań w tej kwestii. Pracuję w branży rolnej, zajmuje się produkcją roślinną i produkcją zwierzęcą czyli jestem czynnym rolnikiem. Dodatkowo jestem kierownikiem firmy handlowej największej na terenie całej Polski, która zajmuje dostarczaniem produktów do produkcji roślinnej. Mam bardzo dużo kontaktów z producentami rolnymi. I uważam że, nie chodzi tu o ochronę przyrody, lecz</p>		<p>Uwaga o charakterze ogólnym, nie wymaga ustosunkowania się RDOŚ</p>

			raczej o ograniczanie produkcji głównie rolnej i leśnej, znam rzeszę profesjonalnych przedsiębiorców rolnych jak i leśnych którzy obawiają się działań ministerstwa klimatu. Stawiam stanowczy sprzeciw takim działaniom, dodatkowo nadmienię, że moi koledzy z branży rolnej też włączają się i będą oponentami tego typu działań, które są nielogiczne, bo w terenie gdzie 80 procent społeczeństwa żyje z rolnictwa i leśnictwa czyli chodzi głównie o Województwo podlaskie będą zamykane podstawowe gałęzie gospodarki i tworzona niby turystyka czyli skansen bo inaczej tego nie da się nazwać.		
41.	Osada Wydмова	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (04.07.2025 r.)	Obecny status wszystkich obiektów wyróżnionych przez Państwa do wzmocnienia ochrony, w zupełności pozwala na zachowanie i właściwą ochronę wartości przyrodniczych tam reprezentowanych. Świadczą o tym dobrze zachowane siedliska przyrodnicze, stanowiska chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, które są obecnie włączane w granice projektowanych rezerwatów przyrody, a dotychczas chronione były w ramach wielofunkcyjnej, zrównoważonej gospodarki leśnej oraz z poszanowaniem zasad ochrony przyrody obowiązujących na danym terenie. Należy zaznaczyć, że w każdym przypadku istniejące formy ochrony przyrody nakładają się na siebie wielokrotnie (obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, strefy ochrony). Ustanowione Plany zadań ochronnych dla większości obszarów Natura 2000 oraz ich nadrzędność w stosunku do innych dokumentów planistycznych, w tym Planów Urządzania Lasu zabezpiecza najcenniejsze elementy przyrodnicze tam występujące. Dodatkowo są to tereny najczęściej wyłączone z gospodarowania w oparciu o inne wytyczne branżowe, przestrzegane i wdrażane przez Lasy Państwowe.	<i>niewuwzględniona</i>	Polskie prawodawstwo nie wyklucza możliwości nakładania się na jednym obszarze kilku form ochrony przyrody. Ponadto każda forma ochrony przyrody pełni swoją unikalną rolę. Rezerwat przyrody jako jedna z najwyższych form ochrony obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi. Rezerваты przyrody odgrywają kluczową rolę w ochronie różnorodności biologicznej. Chronią one unikalne ekosystemy, które są siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, często zagrożonych wyginięciem. Dzięki rezerwatom przyrody możliwe jest zachowanie naturalnych procesów ekologicznych, takich jak cykl życia, migracje czy interakcje między organizmami. Zapisy Planów Zadań Ochronnych odnoszą się do siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin, zwierząt i grzybów będących przedmiotami ochrony danego obszaru Natura 2000.

42.	Utworzenie przez Państwa kolejnych rezerwatów przyrody nie wpłynie na jakość ochrony przyrody, a jedynie utrudni w wielu przypadkach realizację niezbędnych działań ochronnych w celu utrzymania siedlisk czy gatunków we właściwym stanie. Dodatkowo ograniczy dostęp do lasu. Po ustanowieniu rezerwatu przyrody będzie obowiązywać obligatoryjny zakaz wstępu na teren rezerwatu, poza sytuacjami wymienionymi literalnie w ustawie o ochronie przyrody. W sprawie udostępnienia jakiegokolwiek szlaku do ruchu pieszego muszą zaistnieć uzasadnione przesłanki nie kolidujące z celem ochrony rezerwatu przyrody i musi być wydane specjalne zarządzenie RDOŚ w tej sprawie. W przypadku ewentualnego udostępnienia rezerwatów obowiązujące uwarunkowania prawne w dużej mierze utrudnią lub uniemożliwią podejmowanie działań w celu utrzymania właściwych zasad bezpieczeństwa. Kolejną sprawą jest wyegzekwowanie wśród społeczeństwa przestrzegania obowiązujących przepisów, podczas gdy brak jest właściwego oznakowania istniejących już od wielu lat obiektów rezerwatowych.	<i>niewuwzględniona</i>	Niezwłocznie po utworzeniu rezerwatu zostaną opracowane zadania ochronne, które będą zawierały działania ochronne adekwatne do stwierdzonych zagrożeń występujących na terenie rezerwatu. Dokument ten pozwoli na zaplanowanie działań, które będą służyły celom ochrony rezerwatu i będą skorelowane ze zidentyfikowanymi zagrożeniami i koniecznością realizacji niezbędnych działań ochronnych w celu utrzymania, odtworzenia siedlisk czy gatunków we właściwym stanie. Ponadto w ramach planowanego udostępnienia rezerwatu przyrody przewiduje się udostępnienie w zakresie możliwości pieszego poruszania się, zbierania na terenie rezerwatu grzybów i owoców runa leśnego, które nie będą sprzeczne z celami rezerwatu przyrody Osada Wydmowa. Jednocześnie należy wskazać, iż RDOŚ w Białymstoku rokrocznie dokonuje zakupu tablic do oznaczania rezerwatów przyrody na obszarze województwa podlaskiego i udostępnia je Nadleśnictwom.
43.	W przypadku podejmowania decyzji o utworzeniu rezerwatów przyrody wnioskuje się o uwzględnienie uwag zgłoszonych we wcześniejszej opinii przedłożonej przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r. oraz rezygnację z ustanawiania otulin, które tworzy się w przypadku stwierdzenia zagrożeń dla planowanych celów ochrony. W przypadku projektowanych rezerwatów wyłącznie na gruntach będących w zarządzie PGL LP nie stwierdza się żadnych zagrożeń z tytułu prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej.	<i>częściowo uwzględniona</i>	W przedmiotowej tabeli odniesiono się do uwag wskazanych przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r. Nie planuje się wyznaczenia otuliny dla rezerwatu.
44.	Przebieg granic projektowanych obiektów rezerwatowych powinien być poprowadzony w oparciu o aktualny podział powierzchniowy. Granice powinny być oparte o szczegóły umożliwiające identyfikację w terenie (drogi, linie oddziałowe, granice wydzieleń).	<i>uwzględniona</i>	Dokonano korekty granic rezerwatu poprzez dociągnięcie granic rezerwatu i otuliny zgodnie z aktualnym podziałem powierzchniowym Nadleśnictwa.

45.			Dodatkowo w wielu przypadkach zaproponowany przebieg granic planowanych rezerwatów, ograniczający się jedynie do gruntów będących w zarządzie Lasów Państwowych nie gwarantuje właściwej ochrony siedlisk oraz integralności obszarów. Stwarza to realne zagrożenie dla planowanych celów ochrony projektowanych rezerwatów.	<i>nieuwzględniona</i>	Grunty stanowiące własność osób fizycznych nie mogą być włączone w granice rezerwatu przyrody bez ich zgody. Na etapie poprzedzającym konsultacje społeczne Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku nie dysponował zgodą właścicieli nieruchomości prywatnych na ustanowienie na ich nieruchomościach rezerwatu wyrażoną w formie aktu notarialnego, co jest koniecznym, obok możliwości wywłaszczenia, warunkiem do objęcia danego terenu ograniczeniami w postaci ustanowienia rezerwatu.
46.			Wskazuje się również na potrzebę wykonania spójnej szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej dla ww. projektowanych obiektów. Jedynym zbiorem informacji przyrodniczej na temat potrzeby wzmocnienia ochrony na danym terenie jest uzasadnienie do projektu zarządzenia sporządzone w oparciu o literaturę z różnych lat oraz wyrywkowe inwentaryzacje przyrodnicze.	<i>nieuwzględniona</i>	RDOŚ w Białymstoku dysponuje dużą bazą inwentaryzacji przyrodniczych, monitoringów i ekspertyz wykonanych na obszarze województwa podlaskiego (w tym również z obszaru planowanego rezerwatu przyrody Osada Wydmowa). Teren ten wykazuje się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, gdyż obejmuje w stanie naturalnym mozaikę ekosystemów i siedlisk przyrodniczych, a także siedliska roślin, zwierząt i porostów. Przy projektowaniu przebiegu rezerwatu dokonano szczegółowych analiz w oparciu o wiedzę ekspercką oraz uwarunkowania terenowe.
			1. Pozytywnie opiniuje się utworzenie rezerwatu i korektę granic. 2. Obecny status ochronny terenu proponowanego rezerwatu, to głównie obszary podlegające wyłączeniom i ograniczeniom z prowadzenia gospodarki leśnej wynikającym z rekomendacji ONoL. 3. W zakresie poprawności i zasadności przebiegu granic proponowanego rezerwatu nadleśnictwo wnosi o jego korektę zgodnie z propozycją przedłożoną przy piśmie z dnia 20 czerwca 2025 r., znak: ZP.7212.2.18.2025 (konieczność dostosowania przebiegu granic do powszechnej ewidencji gruntów). 4. Zwraca się uwagę na dwie linie energetyczne przebiegające przez środek planowanego rezerwatu.		W przedmiotowej tabeli odniesiono się do tożsamyh uwag wskazanych przy piśmie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku z dnia 20 czerwca 2025 r. oraz piśmie Nadleśnictwa Knyszyn z dnia 02 lipca 2025 r.
47.	Osada Wydmowa	osoby fizyczne (04.07.2025 r.)	Brak treści uwagi	<i>nieuwzględniona</i>	wiadomości e-mail zostały złożone po terminie